

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/3/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514201515
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514201515.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, proti žalovanému: H. F., bytom S. XXX/XX, W. za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 343 828, o zaplatenie sumy 2.485,17 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu B. C., č.k.: 2C/77/2014-121 zo dňa 17.09.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa uznesenie vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

II. Žalobca je povinný uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania vo výške 59,01 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. V., advokátky, v lehote 15 dni od právoplatnosti uznesenia.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd B. C. (ďalej len „súd prvého stupňa“) konanie zastavil, žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy konania vo výške 218,58 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. V., advokátky, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, a žalobcovi vrátil časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 142,30 Eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., v lehote 30 od doručenia právoplatného uznesenia.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ustanovenia § 96 ods. 1 až 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej „O.s.p.“), § 11 ods. 3, 4, 6 a 12 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

V odôvodnení uviedol, že pôvodný žalobca sa žalobou doručenou dňa 17.03.2014 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 2.485,17 Eur s príslušenstvom. Podaním doručením súdu dňa 04.04.2014 vstúpilo na podporu žalovaného do konania občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom Prešov, Námestie Legionárov 5, práv. zast. advokátkou JUDr. V. V.. Uznesením č.k. 2C/77/2014-52 zo dňa 07.11.2014 pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu Consumer Finance Holding a.s. vstúpila spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. Žalobca podaním doručeným dňa 11.09.2015 zobral svoj návrh bez uvedenia dôvodu v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Keďže k späťvzatiu žaloby vo veci samej došlo pred prvým pojednávaním, súd prvého stupňa späťvzatie žaloby neposielal na vyjadrenie účastníkom konania a konanie v zmysle § 96 ods.1 až 3 O.s.p. zastavil.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. V danom prípade návrh bol vzatý späť žalobcom bez bližšieho odôvodnenia a žalobca tak v zmysle ustálenej súdnej praxe zaviniel z procesného hľadiska zastavenie konania a teda je povinný nahradiť žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania. Žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, ani z obsahu spisu nevyplývalo, že by mu

nejaké trovy vznikli, preto žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal. Trovy konania však priznal vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval na podporu žalovaného, ktorý svojou aktivitou v konaní (kvalifikované vyjadrenie vedľajšieho účastníka k návrhu) sa pričínil o späťvzatie návrhu, preto sú trovy konania jeho právneho zástupcu dôvodné a účelné. Vedľajšiemu účastníkovi priznal právo na náhradu trov konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v sume 218,58 eur pozostávajúce z dvoch úkonov právnej služby á 101,25 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie zo dňa 24.7.2014), režijného paušálu 2 x 8,04 eur).

Keďže žalobca zobral späť návrh pred začatím pojednávania, súd prvého stupňa vrátil žalobcovi zaplatený súdny poplatok v sume 142,30 eur po krátení o sumu 6,70 eur (149 - 6,70) a uložil prevádzkovateľovi systému, spoločnosti Slovenská pošta, a.s., aby tento poplatok vrátil žalobcovi do 30 dní od doručenia právoplatného uznesenia, v zmysle citovaného § 11 ods. 6 zákona č. 71/1992 Zb. v znení noviel.

Proti uzneseniu v časti výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolateľ považoval právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a ne hospodárne. Mal za to, že združenie musí byť z podstaty svojej existencie schopné samo poskytnúť právnu pomoc v spotrebiteľských veciach. Navrhol v zmysle ust. § 220 O.s.p. napadnutý výrok o trovách konania vedľajšieho účastníka zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 22,02 Eur.

Vo vyjadrení k odvolaniu vedľajší účastník na strane žalovaného uviedol, že ma za jednoznačne, že ku zastaveniu konania došlo v dôsledku procesnej aktivity vedľajšieho účastníka, keď žalobca po doručení jeho procesného stanoviska vo veci zobral svoj návrh v celom rozsahu späť. Zdôraznil, že súd prvého stupňa zastavil konanie na základe dispozičného úkonu žalobcu, pred prvým pojednávaním a vzhľadom na späťvzatie návrhu žalobcom súd nepristúpil k preskúmvaniu nárokov vo vzťahu k ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., resp. skúmaniu neprijateľných podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Navrhol potvrdiť rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd preskúmal uznesenie v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka (§ 206 ods. 3 O.s.p.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Z obsahu spisu vyplýva, že Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ vstúpilo dňa 04.04.2014 do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Vo veci podaním doručením súdu prvého stupňa dňa 24.07.2014 vzniesol námietku premlčania celej pohľadávky žalobcu. V súvislosti s konaním si uplatnil náhradu trov jemu vzniknutých na právnom zastúpení. Žalobca zobral žalobu v celom rozsahu späť dňa 11.09.2015 a žiadal zastaviť konanie. Zároveň požiadal o vrátenie súdneho poplatku.

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal žalobca žalobu voči žalovanému v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane žalovaného, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh žalobcu bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto mu podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť žalovanému a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia.

Odvolací súd je toho názoru, že procesne v predmetnom konaní zavinil zastavenie konania žalobca, preto je povinný nahradiť trovy konania vzniknuté na protistrane. Pri späťvzati žaloby a zastavení konania sa vyhodnocuje procesné hľadisko, kedy platí, že žalobca zavinil zastavenie konania, je preto povinný nahradiť jeho trovy (pozri R/11/1998).

Odvolací súd preto jednoznačne súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že späťvzatím žaloby žalobca zavinil zastavenie konania a preto v zmysle citovanej právnej úpravy vyplývajúcej z ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. musí niesť za to následky vo forme náhrady trov konania vzniknutých na protistrane.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSŤ/M. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a

hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku ako správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania vedľajšieho účastníka rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník na strane žalovaného, ktorý má právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu z 04.12.2015) podľa § 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ďalej len „vyhlášky“). Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania spolu vo výške 59,01 Eur, t.j. odmena vo výške 50,62 Eur (1/2 z odmeny vo výške 101,25 Eur) a 8,39 Eur režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.